

Lokalt selvstyre og verdiskaping

Norsk beredskap og verdiskaping bygges nedenfra. Den forutsetter levende distrikter, robuste lokalsamfunn og tjenester som fungerer når kriser oppstår – og næringer som kan utvikles der folk bor. Enten det gjelder veterinærvakt, veier, boligbygging, næringsutvikling eller offentlig styring, ser vi et tydelig mønster: ansvar flyttes nedover i systemet uten at finansiering, virkemidler og handlingsrom følger med. Dette svekker beredskap, investeringer og rekruttering – og rammer distriktene hardest.

Veterinærvakttjenesten er et tydelig eksempel. Ordningen er lovpålagt, men i praksis underfinansiert og stadig mer krevende å opprettholde, særlig i distriktsområder med lange avstander og sviktende næringsgrunnlag. Når staten samtidig foreslår å fjerne øremerkede tilskudd, stimuleringstilskudd og mentorordningen, skyves både økonomisk risiko og rekrutteringsansvar ytterligere over på kommunene. Veterinærer er en kritisk del av totalberedskapen, avgjørende for dyrehelse, mattrygghet og forebygging av sykdom og pandemier. Å svekke denne tjenesten er å svekke nasjonal beredskap.

Arbeid og bolig er viktig for å sikre levende lokalsamfunn. Senterpartiet vil ha varierte boligløsninger for flere aldersgrupper, men rigide regelverk, omfattende utredningskrav og høye byggekostnader gjør det nesten umulig å realisere nødvendig boligbygging i distriktskommuner. Uten boliger, infrastruktur, kompetent arbeidskraft og forutsigbare rammer svekkes bosetting, næringsliv og beredskap i hele landet.

Lokalt og regionalt folkestyre er en styrke – ikke et problem. Kommuner og fylkeskommuner har gjennom tiår forvaltet naturressurser, motorferdsel og samfunnsutvikling på en ansvarlig og bærekraftig måte, basert på lokalkunnskap og nærhet til innbyggerne. Skal vi lykkes med levende distrikter, må staten ta ansvar der ansvaret er nasjonalt – og samtidig flytte reell makt til folkevalgte nivå. Samtidig må vi satse målrettet på næringer der Norge har fortrinn og etablerte næringsklynger, sikre tilgang på relevant kompetanse og legge til rette for lokale arbeidsplasser og grunnleggende tjenester i hele landet.

Trøndelag Senterparti vil

- Opprettholde og betydelig øke øremerkede veterinærvakttilskudd, inkludert stimuleringstilskudd og mentorordningen.
- Definere veterinærvaktordningen som et statlig ansvar innen nasjonal beredskap, med full døgntfinansiering og likeverdig tilgang i hele landet.

- Videreutvikle mentorordningen i samarbeid med Norsk Veterinærforening for å sikre rekruttering av produksjonsdyrveterinærer.
- Vurdere om det er hensiktsmessig at forhandlinger om avtaler skjer på kommunenivået, eller om regionalt eller nasjonalt nivå er mer relevant.
- Vektlegge beredskap sterkere i planlegging og prioritering av veinettet på alle forvaltningsnivå.
- Etablere en tilskuddsordning for risikoavlastning ved boligbygging i distriktene, kombinert med enklere prosesser og mer smidige tekniske krav.
- Styrke lokalt selvstyre i ny motorferdsellov, unngå økt byråkrati og sikre at etablert, bærekraftig praksis kan videreføres.
- Sikre full finansiering når oppgaver overføres fra staten til fylkeskommunalt eller kommunalt nivå.
- Overføre flere av statsforvalterens oppgaver til fylkeskommunen.
- Satse på næringer der trønderske lokalsamfunn har klare fortrinn og etablerte næringsklynger, for å styrke verdiskaping og sysselsetting i hele fylket.
- Redusere formuesskatten for eiere av små og mellomstore bedrifter, for å stimulere til investeringer og geografisk spredning av kapitalmakt.
- Redusere formueskatten på arbeidende kapital.
- Styrke samarbeidet mellom næringsliv og utdanningssektoren om grunn-, etter- og videreutdanning for å sikre relevant og lokal arbeidskraft til lokalsamfunn.
- Styrke Merkurprogrammet, for å sikre butikker og grunnleggende tjenester på små steder.

Dette er en helhetlig politikk for beredskap, verdiskaping, kompetanse og levende lokalsamfunn i hele Trøndelag.